

بہ ہ گبہ کی کوردانہ، گشتہک بہ دیوانہ کی (جہلال مہلہ کشا) دا ...ہہہہ بہ رزنجہی

گشتیاری میلہ تہ پشکوتووکان کاتہ دچنہ بینینی وہاتان،
سہرہ تا دہکونہ شارہزابوون لہ فہرہنگ و کولتووری ئو نہتہو و
وہاتانہ۔ بہ ئم حہز و خولیاہ زیندووہیان، ہہمیشہ سہردانی
مہزخانہ و شوہن و پاشماوہ کان و مہزوویہکان، دہخنہ سہری ہہرہ
سہروہی لیستی گشتہکہیان۔ ئینجا ہہوہی بہدستہہنانی بلیتی
ئہپرہ و شانہ و کہنسہرت و گہلہری و شوہنہ ہونہریہکانی دیکہ
دہدن۔ ئیدی بہم جہرہ چہڑی ہہحی و ہڑوہ زانین و زانیاری لہ
گشتہکہیان وہردہگرن و شتی لہوہ فہر دہبن۔ دہرئہنجام دہبنہ
خاوہنی جیہانبینییہکی فراوان لہسہر پشکوتوتن و کہلہپوور و
شارستانہتی میلہتہکان۔

لہم گشتہمہدا بہ نہو جیہانی فراوان و پہ لہ گوہ و گوہزار و
وہنہی شیعری بہرز و تہکنیکی لہوہشاوانہ و خہیایہ فراوان و
سہلیقہی شاعیرانہ و گہلہ لایہنی دیکہی ئم دیوانہدا، خہم وک ئو
گشتیارانہ دہنہ بہرچاو۔ بہہام گشتہکہی من ہہر لہ نیشتمانی
خہمدایہ۔ لہبہر زہر ہہکار نیشتمان جارہ بہ داگیرکراوی و
دابہشکراوی و بہ کیانی و بہ ئاہایہ ماوہتہو و بہ پہساپہرتم و
دہرفہتہکی ئازادانہی گشتی جیہانم بہ نہہہہخساوہ۔ جارہ ہہشتا
دہرگای قہفہزہکی ئاسنینم لہسہر کہم کراوہ و توانام نیہ بہ حہز
و خواستی خہم لہ شہقہی باہ بدہم۔۔۔ لہمہدا ئوہش ہہر وک منن –
۔ جا لہتہک ئو ہہاستیانہشدا، من ہہشتا پہویستم بہ زانین و
زانیاری و شارہزایی لہ وہاتہ خہمداہہیہ۔ پہویستہ لہ نہو بہرہہم
و نووسین و کاری ہونہری و چالاکیہکان دا، ئو وہنہ و دیاردانہ
دیاری بکہم و لہیان بدوہم، کہ بہہا و نرخہ گفتوگہ و شرہفہکردنیان
پہویستہ۔۔۔

ہہنووکہ دیوانی شاعیرہکی داہہنہر و خاوہن ئہزموون و ہہچکہشکہنی
تایبہتمہند بہسہر دہکہمہوہ۔ بہ ئہملاولا کردن یہکہ و ہہاست بہدوای
ئو بہیرکہ و پرس و حہز و خولیا و ئو تایبہتمہندیہدا دہگہہہم،
کہ بہ دیدی من پہویستہ لہ ہہر تاکہکی کوردی نووسہر و ہونہرمہند و
بازرگان و ہہنجدہر و کاربہدہست و بہرپرس دا ئامادہگی ہہہت۔ ئاخر
ہہاستیہکان لہ حوکمی بہگہنہویستدان! ہہہہی میلہتہکی بندہست،

هەر دهبەت بە ئازادی و سەربەخەیی بیر بکات و تەبەکەش و بنووس و داهەنان بکات... هتد.

(جەلال مەلەکشە) ناوەک نییە، دوور بەت لە هیچ خوێندەرێکی کورد. ئەو بە کەمەمە شیعری شەواز تایبەت و زیندووی بارگاوی بە گۆزەکانی کوردبوون و بانگی ئازادی و بیر و هزری مرەف، جوانی نیشتمانی کورد و ئێحی بەربەرەکانی و بەگژداچوونەوی دەسەلاتی بەگانی. قارمانی ژەر ئێشکەنج و ژووری تاریکی زیندانەکان، هەر زوو ناسنامەیی تایبەتی و کەسی و شیعری خەیی بەدەستەناو و بە پەناسەیی تایبەت بە خەیی و چەتە نەو کایەیی ئێشەبیری کوردییەو.

مەلەکشە، لەکات و ئێژگارەکدا ئەم هونەر و جوانییە تەمار دەکات، کە ژیان دەرەتانی زەرشتی لە بەیو. لە وووبەر و مەملەکەتەکدا ئەم هەوڵەستە تەمار دەکا، دەسەلاتێکی خوێناوی و ستەمکار و دواکەوتووی داگیرکەر حاکمی زانی بەسەرییەو. ئەم دیاردە و سیفەتەش بەتەنەن و پەنەانی گۆرەیی سەرکەوتنی ئەم شاعیر، لە کاروانی شاعیرەتی خەیدا، جوانی و پیرەزی و نرخە بەرزی بەخشیو بە جیهانی شیعەرەکانی.

ئەو شیعەرانی مەلەکشە پێشکەشی کردووە، گەر زادی بارودەخەک بونایە، کە شاعیر بەو تەمەتبار بوایە، لە کەشک و تەلارەک سووتان ئاسا پایی لەداوەتەو و وەعز دەدات و ئامەژگاری دەفرەشتەو. ئەو بەرهەمەکانی چ سوودەکیان نەدەبوو و نەشدەبوون کەرەسە و بابەتی ئەم نووسینە. خە گەر بەهاتایە و لە دوورەوی نیشتمانیش و پەيامی بە بناردباینا، دیسان هەقمان بوو بەئێین: تە دووری لەمان و باش ئاگات لە ئازارەکانی نیشتمان نییە و قسەیی سەرمەزی ئازاو و سکی پە دەکەیت. هەرچەندە دەبەت ئەو بەئێم، پەيامی جەنتەمامانە و واقعی و زیندوو، لە هەر دەقەرەک و پەگەییەکی و بەت، هەر پەيام و زەبری خەیی هەبە. نەخەر مەلەکشە هەشتا بە خەیی بە خاکدا چەقیو و زەدەکەیی توند و گەرم لە ئامەز گرتوو و یەک تاقە سەنتیمەتر لە نەتەو و خاکەکەیی دوور نییە.

پەویستە ئاماژە بەو ئاستییە دەم، ناسینیم بە شاعیر شیعەرەکانی لە گەگای گەقاری سروی خنجیلانەو و لەمەژیش بەتاسەو بووم دیوانەکەیی مەلەکشەم دەستکەوت و بیخوێنمەو. ئێکەوت وابوو، خوشکەزای خەشەویستم هەمنەحسین دەبوو بە چارەسەر بچەتە ئێران. منیش داوام لە کرد، سەراخی ئەم دیوانەم بە بکات. هەمنەحسین شاری سنەیی خەشەویست لە دەستەکی هەواڵی ئەم بەرهەمە دەپرسە. مامەستا شادمان ئەو برا ئازیزە کە هاوکاریی زەری هەمنەحسین دەکات لە چارەسەری نەخەشییەیدا، لە 7.3.2018 دا ئەم دیوانەم لە ئێمە هەمنەو پێشکەش دەکات. سوپاس مامەستا ئازیز بە دیارییە جوان و بەنرخەکەت.

هەر کە بەدستم گشت دسەتبه‌ج وەک هه‌نگوینم له‌ کلاری داردا
دزیبه‌توو، به‌ تاسوو کۆتم خو‌ندنوو، ئیدی له‌گه‌م
درفه‌تکی ناچیزه‌ ساز به‌ت، به‌چنده‌ وشه‌یک له‌ وانگه‌یه‌کی
جیاوازه‌وو، سه‌رنج له‌ دیوانی ناوبراو به‌گرم و قسه‌ی خه‌می له‌سه‌ر
به‌کم. من له‌رده‌دا هه‌روه‌ک گه‌شتیاری ئاماژه‌به‌که‌راو، ته‌نها ووه‌ی
باوه‌ و جیهانه‌بینی و ته‌واوی ئه‌و شتانه‌م که‌ ده‌که‌ونه‌ به‌ر حوکمی
چه‌مکی کوردبوون و به‌مه‌ی کوردایه‌تی له‌ خه‌ دگه‌رن.

ده‌مه‌وه‌ له‌م وانگه‌یه‌وه‌ چی له‌ عده‌ی هه‌زر و قه‌مه‌که‌مه‌دا به‌ت،
به‌خه‌مه‌ گه‌ و دوایی هه‌گبه‌که‌می له‌ په‌ به‌کم و په‌شکه‌شی خو‌نده‌رانی
به‌کم. له‌م کاردا هه‌رچی سوودبه‌خش بوو، ئه‌وه‌ مه‌ی هه‌ونه‌ره‌ به‌رزه‌که‌ی
مامه‌ستا مه‌له‌کشا و ئه‌ده‌ی کوردیه‌ و هه‌رچیشه‌ قه‌ب و ناله‌ به‌ر بوو،
ده‌به‌ته‌ به‌ مه‌ی من و به‌ سەنگه‌راوانیه‌وه‌ له‌ته‌ان وه‌رده‌گرمه‌وه‌.
دیوانه‌که‌ وەک گو‌جه‌که‌ ته‌زیه‌ له‌ گو‌ی به‌نخه‌شی ئه‌نگاوه‌نگی جوان.
له‌ من هه‌ر به‌دوای ئه‌و گو‌یه‌ی خه‌مه‌دا وه‌مه‌، که‌ مه‌به‌ستم و گه‌ره‌که‌م
چه‌پکه‌کی به‌ ئه‌وه‌ش له‌ ئاماده‌ به‌کم و په‌شکه‌شانی به‌کم.

ئه‌و گو‌هانه‌ی چیره‌کی خاکی ده‌گه‌نه‌وه‌، به‌نی نیشته‌مانیان له‌ ده‌ته‌. ئه‌و
گو‌هانه‌ خو‌نه‌ له‌ زام و به‌رینه‌یان ده‌ و چوونه‌ته‌ سه‌نگه‌ری به‌ربه‌ره‌کانی
داگیرکه‌ره‌وه‌. ئه‌و گو‌هانه‌ی به‌ خو‌نه‌ی گیانه‌به‌خته‌کردووانی کورده‌ ئاوه‌
دراوه‌، ئه‌و گو‌هانه‌ی بوونه‌ته‌ سیمبه‌لی ئازادی و به‌ها جوانه‌کانی تری
کوردبوون و مه‌له‌ف بوونه‌وه‌. به‌مه‌ ئه‌م ته‌وه‌رانه‌ له‌م نووسینه‌دا جه‌یان
ده‌به‌ته‌وه‌. ئه‌م تایبه‌تمه‌ندی و استیه‌ش وه‌ام له‌ ده‌کاته‌، له‌ په‌شه‌ا له‌
خودی شاعیر و خو‌نده‌ری به‌هه‌زه‌ی داوای له‌ بوورده‌ به‌کم، که‌وا من
جاره‌ به‌ وه‌شاییه‌وه‌ ده‌مه‌، ته‌نیا که‌یاری ئه‌م جه‌ره‌ گو‌هانه‌مه‌.. به‌
په‌سه‌ان و که‌یارانی دیکه‌ خه‌یان سه‌رگه‌می گو‌هانه‌کانی دیکه‌ بن. ئه‌وه‌ش
ده‌به‌ به‌گوتره‌، مه‌ی ئه‌وای هه‌ر لایه‌که‌مانه‌ چه‌ گو‌هانه‌که‌ ده‌که‌ین.

دیوانی ج. مه‌له‌کشا، له‌به‌ر به‌روده‌خی ناسروشتی و په‌ له‌ گه‌رمه‌وه‌که‌شه‌ی
سیاسی په‌ له‌ شیعره‌که‌یه‌کی سیمبه‌لی. شاعیر له‌ شیعری (به‌ وه‌اته‌) دا
هه‌ر زووره‌ ده‌ره‌که‌ به‌وه‌ ده‌کاته‌ له‌ جوگرافیه‌ی جیهانه‌ دا و له‌ سه‌ره‌
ئه‌ته‌سه‌، به‌ هه‌ی ئه‌و زه‌مه‌ و زه‌رداری و چه‌وسانه‌نه‌وه‌ و ته‌انه‌یه‌ی
دوژمه‌نه‌کانیه‌وه‌ به‌سه‌رده‌یدا سه‌پانه‌وه‌، نه‌خشه‌ وه‌اته‌ی خه‌ی
ناده‌زته‌وه‌. هه‌ر به‌یه‌ کاته‌ ده‌مه‌ و ژیهانه‌ به‌جه‌ ده‌مه‌، به‌سته‌ خاکی
نابینه‌ لاشه‌که‌ی ته‌دا به‌نه‌ژته‌.

به‌ وه‌اته‌

چه‌له‌ سا مه‌

ته‌رمی خه‌مه‌ له‌ که‌مه‌ ناوه‌

ده‌ته‌گه‌مه‌ و ئه‌شه‌ ئه‌مه‌ژمه‌

ئه‌گه‌ی دووری ته‌مه‌نه‌ ئه‌به‌مه‌

بستە خاکم دەست ناکەو

ئەم جەستە پەل ئازارە

تیا بندەژم! ل ۳۱

شاعیر لەم بابەتە زەر دوور ناکەوتەو پووستە پەلامی خە
بەووی داگیرکەراندە تەقەندەتەو و لە شیعەرکی دیکەدا دەست :

وشە پیرەز

مەژوو دەست

سەدان کەست

گەپە پانی منیان کردە جەهەندەم و

و ئەتەکیان تیا هەقەرچان!

بەلام هەرگیز نەیانتوانی

دوو دیاردە

لەسەر سینگم بسەنەو :

یەکیان کورد و

ئەوی تریان

وشە پیرەزی کوردستان ل ۳۲

کەواتە دوژمن بەو هەموو توانا و هەزەبەو ناتوانە ناسنامە

نەتەوایی بسەندەو، ئەو زیاتر لە 25 سەدە بەهەنگە مەژوو، دواتر

لە ئاکامی بە دادیی و نەبوونی ئازادی، ناتوانە سەردانی دەرگیرانی

بکات :

تەپە چاوپەیکەتن

ئەو گیا نەکەم!

بە پەلیسەکان بنوون

زیندان بنو

بەدەنگی گشت بەند و قاوشەکان بگر

دەلاقە ئۆرۆرکە داناخەم

چاوپەوانم بەهەنگەنت پەدام شەو

بخەیتە ناو خەونەکانم

کاتە هاتی دەخیلت بم

کەس نەتبینە

چونکە پەلیس بەتاوانی نافەرمانی

تەپە چاوپەیکەوتنی تەم لە دەستەند! ل ۳۳

شاعیر لە زیندانە و بە زەر تاوانی هەبەستراوی بەسەردا ساخ

کراوەتەو، خەون بە دیداری گراویەکیەو دەبینە، کەچی زەر بە

چرپە پەیی دەست: گەر هاتی بە کەس نەتبینە، دانا تەپەم لە

دەکەنەو، لەردا ئەماژ بە دەندەییکی تری داگیرکەر دەکات.. چەن

و لـبـر چى زيندانىيـك سزاي قورستر دـبـتـ.. چـن تـبـى لـ
دـكـنـو! بـ لـى دـكـنـو و لـسـر چ شتـكى سزايـكى نوـى قورستري
دـنـ!؟؟ شاعير ناتوانـ باز بـسـر ئـو هـستـدا بدات، كـ دـورى
كـسايـتى و نيشتمانى تـنيووـ. ئـو تا بـ ئـوـى داواى لـ بكـين،
خـى پـمان دـبـ خـكى كوـيـ و چ چارـنووسـكى هـيـ و ئـندـشـكانى
چين...

بـخشش

خـكى وـا تى گريانم
كـگـى كامتان وشك و برينگـ
هـر دوو چاوم پـشـكـش ئـكـم
وـكـشـم لـ ناو شـوـزـنگا
دـسووتـم و دـتوـمـو
شـوگارى كامتان زـر شـ
دـى وونم دابـش ئـكـم لـ ۳۶

ئـم شاعيرـ وـكـ مرـفـكى ماف زـوتـكـراو و بـ سـريـستى، لـ
پـيامـكـدا كـ برىتييـ لـ داواى ئاوات و حـزـكى سروشتى ژيان ،
خواستـكى هـجگار سادـ و ساكار دـردـبـت، كـ لـ هـموو مـژووى
مرـفـايتى و خـباتى گـلاندا نموونـى نيـ و بـرچاو ناكـوـ.
كاتالانىيـك گـرچى بـ دـوـتـ! بـبـام دـتوانـ لـ بـرشلـنـو و بـ
هـر شارـكى ترى وـا تـكـى و جيهان گـشت بـكات. ئيرلـندييـك چـند
لـژـر ستـمى ناسيـنالىستى ئينگليزدا دـناـنـ، لـ لـ دـبلنـو و بـ
هـر كوـى بوـت بـ گرفت دـتوانـ بـوا و بـت.

كـچى چ جارـ كاوى كوـى شاعير لـ گـراجى سنـ، گوـى لـ دـبـاـكان
ناـبـت، هاوار بكـن... سلـمانى سلـمانى، ئوتومبـل بـ سلـمانى ياخود
ئامـد و قاميشلـ!.. ئاخر سنوورـكان لـنـو دـى كوردستاندا بـ
زـرـمـلى كـشـراون تـخن و بـ تـلى دـكاوى و جـندرمـى دـبـق
تـنـراون، دـرباز بوونيان سـختـ...

كاو، دـبـ بـ گـيشتن بـوديو سنوورى دـستـكرد!، ديوار بـوخـنـ و
سنوور هـتـكـنـ، يان وـكـ كـبـرـكان! لـسـر سنوور سـركـشى بـكات
و بـ قاچاخى! بـوا ، تا تـقـى لـ بـكرـ و بـكوژرـ. ياخود هاوشـوـى
كـسـكى نافـرمى سنوورى دـستـكرد بـزـنـ ئـوجا بـ ترس و دزييـو
خـى بـگـيـنـتـ سلـمانى . ئـمـش ديسان بـ پاسپـرتى داگيركـر ناـبـت

ئاواتـكـ

ئاخـ دـبـ،

ئـو و ئـژـ بـ

كاوى كوـم

جانتای سرفەر کا ته شانی؟
دولالانی بهر گاراژی شاری سنه
هوار بکن:

سلا ما نی، سلا ما نی! ل ۴۵

لہ تا بلای شیعری شہید دا ھہ موو پہ یامہ کانی میلہ تہ کی بندہ ست و دہ سہاتہ کی دہندہ و خوہناوی و گہگہ زہ کانی سیاسہ تی نامرہ قایہ تی داگیرکہر بہرچاو دہکہ ون، گہر کوردستان سہر بہ خہ بہت، نہ سنوور بہ ناو دہیدا دہکہ شرہ و نہ بہگانہ داوای پہ سا پرت لہدہ کات و نہ کہ سیش بہ قاچاچی ناو دہردہ کات،

شہید

کتاب ترسیلی

نامی ئاشتی

و لا تـکی ز امداری بـ مـثـرو و ئـ بـرد

□۱ وچى ھا تن

دوجا ميان ب اگرت و

داسٲځيان کرد ل پ زوي زرېکا ندي

٢ اسمان

لـ خـ و ا جـ كـ

خوبانی کا تر

دڻڻ پڻ دڻڻ پڻ بڻڻ رڻ هڻڻ موو ٽڪا ! ل ۴۸

[illegible]

لے نہو ژوورے تا کہ کہ سیدے تہ نگہ کہ مدا

ہے کو ما وم

کارِ سائیں بے وقوفی

لـ و د و دیوار

وَرَدِيَا نَكَحًا مَّا وَاسْرَاوْ

دلاق تہ کی بجک ل

لـسـر سینگى دـرکـکـیـو داخراو

کے ترے باریکے کی خیاں

تام زرّی هففتا ،

ئاسمانی کا کی پ کا کی !

وَرَدَ يَا زَكَرِيَّا...

دلاقه کک دکا ته وو و

للم دوا نه

نو تاریکی دبینه و من ووناکی ! ل ۴۹

نم هاوکشی تاریکی به دوژمن و ووناکی به من، دچته وو سړ
بنچینه ی میتله ژبای کک نی کوردی. شاعیر له وو وو و نه شاعر یی کک مان
به ادگواز.. ئاخر خړ هشتا هړ توخم کی گرنګی ژبان و لای
کورد بهرز و په به ها و پیرز دماش دکر.

لهو شاعر دا کک به کچکی قهر جی وتوو و مله کشا هغه دودا یی
نیشتمانه، قهر جی له دته نیشتمان و نیشتمانی خی له دکات
قهر ج... نم م دالیا دوو دیو شاعیر ته یدا به نیشتمان و به نازادی
و به ماف، به گگی هی ه موو نوو ستم و چوسا نه وو و ناهه قییه ی کک
باری گرانی سړ شانی شاعیر پک دهن. گهر به دوه تی تا سړ ئسک
نازاری شاعیری نه دا به، گهر به ناو نیشانی خمی گهر وری شاعیر نه به،
گهر به ناسنام یی دوردی گرانی مله کشا نه به، ئدی شاعیر چن خی
دکات قهر جکی به نیشتمان و ناو نیشان قهر ج. ئاخر شاعیر چن
خی دکات قهر ج، له کات کدا قهر ج خیان گهر کن و به نیشتمان
و ناسنام یان لم گگی زوید دا بزړه !؟ له کات کدا نیشتمان
به خی پارچه زوید کی جگیر و دیاریکراو و ناسراو و خاوه نی
پناسه ی.

له شاعری گانه وو دا مله کشا دته: کات له غریبی مردم، نه نگر
م بهستی تاران بهت، یان هړ شو نه کی تری دوور له کوردستان، نابته
له وو بمنه ژن.. کوات دواي ما ئاوايش له ژبان شاعیر نایه وو دوور
له خاک و نه ته وو ککی خی، شو نه کی تری به ترخان بکن و له یی
بنه ژرت. به یه کا دته:

گه ا نه وو

گله یاران!

کات مردم، دخیلتان بم!

للم غریبستانه م منه ژن

جسته ما ندوو خمه ژر کک م بسووته نن

خمه م شخه مبارک م

به ناوی دیجله بسپرن!

دیجله دمه به ئه قیا نووس

د بهم هه م و ده گمه م وو به ناسمان

بای زریا نیش هه دکات و

جسته ی سپی چشنی هه ورم

د بات وو به کوردستان!

دټنگ ، دټنگ
لټسټرچا وټکټی ژیا نمټو
چټشنی هټورټکی خټماژ، دادټبارټم
لټ کوټستان و لټ پټدټشت و دارټستانا
دادټبارټم، تټزقا تټزقا
ژیلټمټی دټ، دا بټش دټکټم
بټسټر هټموو کوردټستانا! ل ٦١

لټتیف هټمټتیش وټنډټیټکی شیعری نزیک بټمټی هټی. کټواتټ شاعیر
بټر بټ هټر کونجټکی گټی زټوی و بټرزایی ئاسمان و قوټایی زټوی و
دوورایی نټخشټی جیهان هټر دټتټو بټ نیشتمان و زټدی خټی و
لټوټدا ټټحی ئارام دټگر و دټتوانی خټوی قوټی یټکجارټکی بکات.
ټټح و جټستټی ئاوټزانی بټنوبټرامټی خاکی خټی بکاتټو. ئټم هټستټ
قوټ و وا بټستټ توندټی شاعیر بټ نیشتمانټو، سټرچا وټی ئو گیانټ
بټرزټی خټټاگری نټبټزیدټتی، بټرامبټر بټ هټموو نا ټټحټیټکانی
ژیان.

چټند پټټټیټکی تر لټ دیوانټکټی هټټنادټینډو، دټکټوین بټسټر
پارچټ شیعری زټټینی دټخټش دا . لټوټدا شاعیر لټ چټند بټینټکی
کورتدا هټموو شت دټټ و پټیامټکټی تټواو زیندوو و ئاگرینډ و چ
شاراوټیټکی لټ خټ نټگرتوو.

دټخټشی

کټاوم لار!

قټټټمټکټم

لټ بټرامبټر چی سوټتان و

فټرمانټوا و ... داگیرکټر

کټنووش نابات!

هیچیش وټک ئو

تفټنگټ دټم بټ هاوار

وا لټ پټنا قټټټمټکدا

لټسټر پټی...

منی ئوینداری وټات

دټخټش ناکات! ل ٦٢

مټلټکشا زټر دټخټش قټټټمټکټی نټبټز و شانازی بټ تفټنگی شانی
پټشمټرگټ و ټاپټرینټکانی کورد دټکات. ئاخر ئټم لټ خټ ټاپټرموونټ
کټ جټی شانازی شاعیر و شیعری کانټتی بټ خټټک لټ سټرچا وټیټکی
دټسټزانټی کوردبوونټو هټقوټاون. ئټم هټموو هټو و تټکټشان و

باوو بـرزید، بـ ئازادی و سـربـستی و مافی ژیان و دـکات شاعیر
 بـ:
 تاوان
 چونک ئـموت:
 مرـف دـبـ،
 ئازاد و شاد و سـربـست بـ
 شادی، دـداری، ئازادی
 بندـتی ژیان بـت
 بچووکتـرین وشـی ئـوین
 ماچ و ئاواز و هـبـست بـ
 دـیان کـم
 داخی هـزار خـمیان چزان بـ جـرگـمـو
 مـری سووری قاچاخ بوونیان
 کوتا بـ وشـ و شیعـر و دـفتـرمـو ل ۹۵
 دـ سا بندـن ئـم دـنگـ شیعـریـ، لـ دووتـوی خـیدا، سادـترین
 داوای لـ - ئازادی، شادی، دـداری، شیعـر و ئاواز گـرانی - بـ
 مرـف و ژیان هـگـرتوو، جـرگی زامدار کراو، هـستی و وشـندراو،
 زیندانی کراو، لـپـچینـو لـ وشـ و شیعـر و بـرهـمـکانی
 کراو... دوزمـدـکانی بـ ئـشکـنجـدان و پـشـلکردنی مافی بوون و
 ژیانی، و...امیان داوـتـو.
 کوردستانم بـ بـندـو
 ... کـ خـم ناسی،
 وتم: دایـ! من کـم و چیم؟
 خـکی کام شار
 کام مـبـندی ووی سـر زـویم؟
 وتی: ...
 تـ کوردی دیل و هـزار
 نیشتمانـت کوردستانـ
 بـام ناوی نیشتمانـت،
 لـسـر نـخشـی جیهان نییـ
 بـ نیشانـ!!
 وتم: دایـ!
 باوکم کوانی؟
 بـچی هـرگیز دـستی حـزی نـگووشیوم
 بـ کام تاوان
 من هـتیوم؟!
 وتی: ...!

ژڼه کا ته داگیرکځران

شاریان سووتان

تغه نگی ما فی کردځ شان

لځزمځی خوځنی گځشی لځشی

بځسځر لځوی خا کا پځزان

و تم دایځ! ئځی براکځم؟

شځپځلی خځم

ئاوی ما تځم

گځمی چاوی پځ کرد لځ ئځستځرځی فرمځسک!

وتی ځځځځ!

لځ کاریوځی وځرزی ځځشا

لاشځیان کردځ نیشا نځ

خځونځکانی ئازادی ئځم کوردستا نځی

بردځ ژځر خا ک

گیانی پاکی کردځ فیدای

سځربځستی ئځو نیشتمانځ!

و تم دایځ!

ئځی من چبکځم؟

هځستا سځر پځی

تغه نگیکی بځنځو کورتی بزمارځځژی دایځ دځستم

وتی ځځځځ

ئځی هځی ئاوات و مځبځستم

دځیان سا ځځ لځ چوار لاوځ

کوردستان وځک پا ځځوانځ

لځ قځقځای دځوی داگیرکځر

دځست و پځی زنجیر کراوځ

ځځبازی خوځن بگرځ و بځځ

دوعای گځلی چځوساوځی کورد لځ پشتی تځ

سنوورځکان بشځوځنځ

سیمای ونبووی خځت لځ نځو مځژووی کځنا بدځزځرځوځ

کوردستانم بځ بځنځوځ

با بځ دځوریا بسوځمځوځ

کوردستانم بځ بځنځوځ

با دانیشم لځتځ - لځتځ

وځا تځکځم بدروومځوځ! ل ۱۹۰

لځتان ناشارمځوځ سځرځتا ویستم لځ گوځجاری ئځم دیوانځدا ئځم تاقځ

گوځځ بچنم و پځشکځشتان بکځم.. ئاخر مځلځکشا لځرځدا پځلی بځ زځر

بواړی گرځدراو بڼو ئاوات و خاڼو ټاکشاو، کڼ بڼند مڼ بڼستڼتی.
 ئم شيعر بڼ ئم باس و بڼ گڼانڼوڼی داستانی دوور و درڼژی
 مڼژووی کورد، پانڼامایڼکی پڼاوپڼ. ئاماژڼی بڼ هڼموو
 دیمڼنڼکانی خڼباتی کورد کردوو. تڼکڼای چیرڼکڼکانی پڼیوڼست بڼ
 کوردبوونڼوڼی گڼاوڼتڼو. ئڼقڼ بڼ ئڼقڼی باسڼکانی تایبڼت بڼ
 شڼشی ئاماژڼ پڼداو. زڼر کڼد و هڼمای پرسگڼلی جیاوازی داوڼتڼ
 دڼستمان، وانڼی هڼبژاردنی شڼوازی خڼباتی خستڼتڼ بڼرچاومان و
 وڼنڼیڼکی گڼورڼی دوژمنیشی بڼ کڼشاوین. ئو داگیرکڼرڼی نڼخشڼی
 نیشتمانڼی مڼلڼکشای دزیو، سامانڼکڼی تاڼان کردوو و دڼکا،
 نازادیڼکڼانی لڼ قڼدڼغڼ کردوو، مافی پڼشڼل کردوو و
 دڼیچڼوسڼنڼتڼو و هڼوڼی قڼ کردنی دڼدات، ئویشمان وڼکڼی پڼ
 دڼناسڼن.

ئم شيعر دڼتوانڼ بڼ خڼی بڼتڼ دیوانڼک، ئاخر هڼندڼی دیوانڼکی
 شيعر، مانای لڼ خڼگرتوو و بارگاویدڼ بڼ پرسی کورد و دڼزڼ
 واکڼی. لڼ درڼژڼی باسی نیشتمانی دزراودا، مڼلڼکشای دڼیو و پڼمان
 بڼ بڼ ئو هڼندڼ ودا و شڼیدای کوردستانی دایکڼ. نیشتمان چیدڼ
 و چی دڼگڼیڼن؟ نیشتمان بڼ مڼلڼکشای لڼ یڼک کات دا، دایک، زڼد و
 نیشتمان و هاوکات بڼ مانا مڼجاریڼکی دڼوڼتیش. بڼوانڼ چ دڼڼڼ:

تووڼڼی

لڼم جیها نڼ،

پڼلڼوریش

نیشتمانی بڼ خڼی هڼی

دارستانڼ، تا قڼ داشڼ

ئاوارڼش بڼ

نیو ئڼشکڼوتڼ، بن پاساری!

چڼ شڼت نڼم، نڼچم بڼ گز کوڼستانڼکا و

چوار ڼڼیانی گڼردوون نڼگرم

هڼشتا بستڼ خاک شک نا بڼم

تیا بژیم، تیا بمرم!

چڼ شڼت نڼم

هڼموو ڼڼگام لڼ بڼسراو

بڼهر جاد و شڼقامڼکا ڼادڼبوورم

تڼپڼکڼیڼک

کڼاوڼکی سڼربازا بڼی کڼسر ناو

د و گیرفان دڼپشکنڼ

بڼفڼی خواشیم لڼگڼدا بڼ

ڼڼگام دڼگرڼ

نه کا نه خشای و هاتکم له گیرفان و
 مزی نه نئی ناو کم له ددا به!
 چن شت نه بم
 توو م، توو...
 وک ئاگرم
 شمشیر کی ه کیشراوم
 له ناو بریسکی خوئی خه ما ئه زریکه نم
 هه تا کالان نه دزمه و
 ئه قره ناگرم!
 خوا ئه زانه
 من حه ز ناکم، وک ئه شقیا
 سه رگه ردان بم له م کوستانه
 هگام بدن بهمه خواره
 هیچم ناو له م جیهانه
 جگه نه خته سه ربهستی و
 بسته خاک و
 ئا هه یهک و

شما کی قه ره جان! ل ۱۹۷

شاعیر حه سرته به و هاتی داخی زه ری به جه رگیدا ناو. ئه و نه
 دیه و و هات کی تر داگیر بکات و نه به سه ر که سه و خه بکاته
 به گانه و نه گه ره که ته سته م له خه کی تر بکات و به نیشتمانیان
 کات. م له کشا ته نها و ته نها و هه دوا یه دایکی خه یه تی، ئه و به سه ئه و
 هه وار و زه دای ده و، ئه و خاک و ناو یه م به سته، که له ی زاده بوو
 و په ی په رو ره ده بوو. دیه و به ئارامی و د نه وای و ئاشتی دوور
 له کوشتن و به ین و زیندانی و ئه شک نه ج دانه و او دوونان- که سیمای
 هه ره زه قی ژیا نی ناو ده و ته داگیر که ره کانی کوردستانه - به ی به
 سه ربهستی له سه ر خاکی باووبا پیرانی و ئا هه نه ته و که ی به سه ر که شک
 و با هه خا نه کانییه و به شه که ته و. جا گه ره خه شی له سایه و له ژه ره
 شما کی قه ره جئاسا کانیش دا ژیان به گوز ره نه، هه ره به خته و ره و
 زام نه نه، چونکه خا و نه سه به ری ده و ته و شیلای ئازادییه...

کوردستان

کاته په نووسی چاره نووس

که و ته گه ان،

له دوا یه نه وای

نه خشای عه رد و دنیای نه خشان.

که گه یشته لای خه ره هه ته نه و ته است

له سه ره خا نه ک،

سات ئاما
 نازانم ب... کۆوت ئا لارزین
 دئی شکا، چاوی تقی،
 دئی پخوین
 بئس ئا و خا ئا داکا!
 خرا هاتن، دئوریان تانی
 شقیان کرد
 بئ پئرزین و موورد و تئمان!
 گئان، ناوئک بدئزنه و
 فرمئسکی چاوی گئردوونی تیا بگونج
 ئنجا هاتن
 ناوی ئا و خا ئا سوورئیان
 نا، کوردستان! ل ۱۹۹
 خوئنئری هئزا، برای نووسئر...

بئ گرنگی دئزانم ئاوی زیاتر لئم شاعیر و دیوانه کئی بدرئت و،
 چونک ئم دئنگه لئسئردمئکی سئخت و دژواردا گوئمان لئی
 دئبت. هوارئک سئرداوا کانی بئ سئبئری شیعی پئشوی گئور
 دئگات و. نا ئیئک درئژی دئنگی مامئستا هئزار و هئمنی پئو
 دیار و هاوکات مئلئکشا بئ تایبئتمئندی خئو و هاتئت سئر شانئ
 ئدبی کوردی. بئ استی شیعی "زئیی زنجیری وشئ دیلئکان".

هوارئکی سئردمئکی تئاو و سامناک و پئ لئ ستئمکاری... دئنگه
 لئ قئیرانی بیروبئچوونئکان و قاتووقئ کوردبوون دا، نئعرتئ
 خئ هئبئوو. شئواز و چکئیک بئ جیاواز لئوانی دیک
 ئامادئیی خئ سئلاندوو. ئاخر هئموو کئس توانای ئوئیی نیئ لئ
 دواي ئو کئ شاعیرانئ جئیی خئ باسانایی لئ پانتایی شیعر و
 ئدبی کوردیدا بکات و، مگئر مئلئکشای پادشای وشئ و وئئ
 شیعی کورت و مانا پئ و بائا بئرز و سئلیقئ زرنگانئ شاعیرانئ
 و ئو تایبئتمئندی شاعیری پئ ناسراو.

مئلئکشا دئنگه زاده و هئقوئاوی ناو ناخی مئژووی ئاپئرین و
 شکست، تئکئشان و قوربانی، ستئمکاری و نامرئقایئتی داگیرکئر و
 ژیانئ چفاکیئکئ کورد. بانگئوازی شیعی مئلئکشا، دئرئئنجامی
 چئشئنی راستئوخئ زوئم و زئرداری زیندانئ تاریکئکانی سئردمئ
 شای گئبئگئ و کئماری پئت و سئدارئیی و بئ ووون و ئاشکرایئ،
 سیما و مئرکی بئ نیشتمانی و بئ ئازادی و بئ دئووئتی کوردیان پئو
 دیار...

کۆی بـهـرهـمـهـ شـیـعـریـیهـ کـا نی جـلال مـلـکـشا کوردی و فارسی چا پی یـهـکـم
۱۳۹۳/۲۰ ۱۵ لاپـهـ
بـهـشی کوردی : زـهـی زنجیری وشـه دـیـلـهـکان